

ILIE PĂUNESCU

1 Privim în jur, ne străduim să discernem raporturile omului contemporan cu marile evenimente ale existenței — nașterea, iubirea, creația, moartea. Epoca se deosebește de celelalte perioade istorice nu numai prin înfățișare, dar și prin mobilitate. Trăim un timp neverosimil de harnic în a-și schimba profund trăsăturile, una din cele mai aspre și mai fascinante perioade de tranziție din istorie. O frământă și o remodelează, permanent, pe de-o parte modificările generale, impuse întregii omeniri de progresul științei și al tehnicii, pe de altă parte mutațiile survenite aici, unde comunismul impune atâtea noi sensuri și finalități specifice.

În răstimpul dintre nașterea copilului și ziua când îl dăm la școală sau dintre vârsta recrutării și cea a primei realizări profesionale mai de seamă, nu numai că ne vine greu să recunoaștem locuri familiare, oameni de multă vreme apropiați, dar pînă și amintirile noastre despre cei care am fost ieri seamănă adesea a povestiri despre alții. Vine apoi ziua, evenimentul care ne face să sărim brusc într-o etapă nouă, de fapt într-o nouă viață.

A muri împreună cu trecutul tău, cu morții tăi, pentru a trăi alături de cei vii, alături de cei care vin din urmă.

Îmi dau seama acum, cînd îmi ascut condeiul ea să încep ceea ce se cheamă o piesă

nouă, cît de veche e ea, în realitate. Mă gîndesc — de fapt — la piesa aceasta de multă vreme, cred că acumulez, sedimentez de vreo patru, cinci ani. Pînă de curînd, cînd totul mi s-a părut subit rezolvat, cristalizat, în secunda unei neașteptat de simple rezolvări. Acțiunea piesei se va petrece la Porțile de Fier. Titlul va fi, poate, *Ana*. Orice construcție importantă îngroapă și vîndecă rănile trecutului, ne eliberează, ne oferă un prag dincolo de care se deschide o viață nouă.

2 Stagiunea viitoare va fi un examen. Sînt convins că în final va triumfa Teatrul.

VIRGIL STOENESCU

1 La o piesă de teatru! O piesă de teatru inspirată tot din viața tineretului, bincînțeles! Acest „bineînțeles“ se referă la faptul că în afara primei mele lucrări *Drumul soarelui*, tot ceea ce am scris pînă acum pentru scenă aducea, sub o formă sau alta, în discuție, cîte o problemă legată de mediul și preocupările tineretului.

În noua mea piesă încerc să dezvolt o idee care-mi stă mai demult la inimă: este vorba de „puritate“. După părerea mea, în orice om tînăr există un capital funciar de puritate. Nu sînt partizanul celor care împart tinerii în „buni“ și „răi“!

Puritatea elanurilor nobile, a sentimentelor curate, a ambițiilor constructive, o au toți tinerii! Numai că acest capital funciar are un termen rapid de perisabilitate. Și, de fapt, aci rezidă însuși nodul problemei. În-grijită la timp, această mlădiță a purității crește, se ramifică, înflorește în sufletul tînărului respectiv. Lăsată în părăsire, neplivită de buruieni, floarea purității se chircoeste, se usucă, moare. Întrebarea este: cine trebuie s-o îngrijească? Nimeni altoineva decît colectivitatea în care tînărul viețuiește. Gravitatea constă numai în termenul strict limitat în care această colectivitate trebuie, e obligată să intervină, să se aplece asupra purității fiecărui tînăr și s-o scoată la lumină.

2 Cred c-ar trebui să precizăm un lucru: sugestia în acest sens nu pot da autorii! Orice stagiune teatrală este o ecuație cu două necunoscute: *directorii de teatre și publicul*.

În ce combinații „*matematică*“ pot intra aceste două necunoscute, e greu de înțeles și de prevăzut — de către un scriitor.

Mi-aș exprima însă numai un sfios dezi-derat: să se pună viitoarea stagiune sub semnul unei mai mari loialități față de dramaturgia originală! Asta pentru că socotesc drept o concurență neloială ca, pe aceeași scenă, piesa contemporană românească să fie flancată de două-trei farse, comedii bulevardiere sau polițiste, luate din repertoriul străin. De ce a fost nevoie în stagiunea trecută, ca o mediocră farsoletă străină, consumată cu ani în urmă pe scenele noastre, să fie readusă în teatre sub două preluorări diferite, una garnisită cu muzică și intitulată *Bimbirică* iar alta pornită să cucerească teatrele de proză sub exploziva titlatură — istoric ireverențioasă! — de *Napoleon era fată*, — n-am înțeles!?! Așa de rău stăm cu producția originală de piese de teatru încît n-a mai existat altă soluție decît să se confecționeze din aceeași mediocritate, două mediocrități ???

În clipa asta parcă aud vocile directorilor de teatre care-mi șoptesc: „*da, dar noi cu aceste mediocrități am făcut săli pline!*“

Bineînțeles! Dar dacă o să dăm mereu

apă la moară gustului pentru mediocritate al unui anumit public, unde o să ajungem miine? Desigur, *Puricele în ureche* i-a adus multă glorie comercială Teatrului „Bulandra“. Dar poate că o comedie muzicală — mai abilitată decît *Bimbirică* acela de import, sau o farsă, — construită după toate canoanele farsei, dar nu neapărat cu obscenități aluzive, cum e săltărețul purice al lui Feydeau — s-ar fi putut obține de către teatrele interesate și de la autorii localnici! Știm cu toții că publicul solicită și spectacole mai ușoare, de haz, de reconfortare pur și simplu, unde procedeele seculare ale comediei dell'arte diversificate în formule moderne, operează cu același succes. Dar de ce trebuie să apelăm pentru asta la *Boeing-Boeing*-ul lui Camoletti ca să facem „logodnicele“ să aterizeze tocmai la Paris!?

Oare s-ar supăra cineva dacă am înfiripa, cu atenție și cu grijă, bineînțeles, o mișcare nouă, — ca să nu folosesc termenul pretențios de „școală“! — românească, a comediei ușoare (în care nu văd de ce n-am utiliza multe săgeți satirice), a farsei, a comediei polițiste, sau de bulevard, a vodevilului? Primul exemplu ni l-a dat, slavă domnului, cu atîția ani înainte, Vasile Alecsandri!

Repet: s-ar supăra cineva? Poate cel mult cronicarii dramatici, care au în asemenea ocazii un sertăraș cu apostrofe foarte usturătoare: „gen minor“, „qui pro quo“, „procedee ieftine“ etc, etc.

Nădăjduiesc, înă, că, pînă la urmă, s-ar convinge și ei că „puricii“ și „bimbiricii“ importați cu atîta frenezie sub privirile noastre îngăduitoare, ale tuturor, sînt mai vătămători decît o modestă producție românească din... „genul minor“!

